

АНДРІЙ БАБІНЕЦЬ НЕСКОРЕНІ

ХУДОЖНЬО-ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ НАРИС

— Здравія желяю, господін-Сковородін по фамілії Лепьошкін, Ваше високо позагородіє.

А як ще баба Цибулиха забігала, то й справді здавалось, що все прекрасно, що ніякої війни нема.

...Війна, війна! Рідна ти сестра смерті. Бо одним безжальним ударом перервала ніжну струну мелодії життя і залила гіркими сльозами чорну гіркоту у людські душі. Позакидала у чужі краї своїх рідних та близьких. А в рідних оселях дали притулок тим, що лише чудом врятувались від дітей війни — куль, снарядів. Крім Василя Павловича Убийка, що жив у Власа Андрійовича Горбачука в Ілліні, жили ще й інші колишні військовополонені. Вершинін Георгій Данилович, уродженець селища Стебник Дрогобицького району Львівської області. На дійсну службу призваний ще у вересні 1939 року Джидинським райвійськкоматом Бурятії. В час війни був старшиною роти до вересня 1942 року у двадцятій мотострілковій дивізії. Як потрапив в Іллін, невідомо. Мешкав неподалік від школи. Був зв'язківцем з підпільниками Гощі.

Гормошев Володамир Іванович, родом з Алтаю. Але і його фронтові дороги привели в Іллін, проживав у родині Гринчуків.

Захарчук Сергій. Звідки родом, достеменно невідомо, але є думка, що з Хмельницької області, із села Кривин Славутського району. Автор цього документального нариса писав листа у сільську раду цього помешкання, однак відповіді не отримав.

Із свідчень гаяси Григорія Гая (1911). «У травні 43-го року батько орав поле. До нього підійшов чоловік у зеленому кашкеті без зірки, в чорному кітелі і черевиках, і попросив:

— Дядьку, візьміть до себе за робочого. Грошей мені не треба. Візьміть так, за харчі.

— Що вмієш робити?

— А все вмю, — і взявся за чепіги плуга.

— Звідки ти?

— З Кривина».

Це був Захарчук Сергій. Він залишився у сім'ї Гая. Кілька разів додому до Гая приходили різні люди, все допитувались: куди ходить постоялець? Але господар відкидав усі підозри, хоч Сергій іноді пропадав по кілька днів.

Пізніше ми розкажемо про подальшу долю Сергія Захарчука і Григорія Гая. А тепер лише констатуємо, як непросто було людям укривати не своїх односельчан. І в якій важкій обстановці народжувалося підпілля.

* * *

Іллін перестав бути надійним прикриттям для підпільної групи. Місцева управа все частіше почала цікавитись колишніми військовополоненими. Та й самі вчорашні солдати і офіцери не могли більше сидіти в теплих хатах. Просочувалися чутки про активні дії партизан у лісах. В сусідньому Бабині сталося таке, що повіяло радістю на багатьох жителів району. Під наглядом німців кілька разів пересівались цукрові буряки, а вони все не сходили. Розуміли люди, що це неспроста.

І дійсно, це було неспроста. В королівстві про роботу підпільних організації у м. Рівне та в районах області 1941—1944 рр. можна прочитати таке: «Гоцанською організацією була створена підпільна група цукрозаводу в Бабині із військовополонених в кількості 16 чоловік на чолі з агрономом Марищенком і Горським. Ця група навесні 1943 року зіпсувала весь посівний матеріал цукрових буряків, перегрівши їх при сушці. Була зірвана посівна кампанія цукрових буряків у районі, німці вимушені були три рази пересівати буряки. Вся група в кількості 16 чоловік була направлена в загін Медведєва».

* * *

Через Жору Сидя навесні 1943 року одержали наказ йти в Рівне і наші герої. Вирішено було, що першими покинуть Іллін Убийко і Вершинін. Щоб не викликати підозру.

Весна уже вступила у ту фазу, коли мужніли листочки на деревах, а цвіт їх при легкому подиху вітру летів невеличкими сніговими заметілями. Серце у передчутті незвіданого, тривожного, важливого билось так, що, здавалось, його чули німецькі патрулі. Та документами Кутковець забезпечив хлопців надійними. Невдовзі знайшлась вчорашнім воїнам робота, сповнена ризику, холоднокривності і мужності. Жора Вершинін став зв'язківцем між підпільниками Новака і партизанським загonom Медведєва. Убийка влаштували санітаром у Тютюковицькій лікарні, що поряд з обласним центром.

У 1943 році в Рівному, так званій столиці III Рейху в окупованій Україні, було особливо багато підпільників. За даними Т. Ф. Новака, у серпні їх налічувалось 178 чоловік. Така велика кількість не потрібна була для підривної роботи. Та й можливі були провали. Тому багатьох відправляли у партизанські загани.

(Продовження. Поч. в № 18—20).